

Opracował Prezes Honorowy SITMN

dr inż. Józef Zbigniew Szymański

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych w Polsce

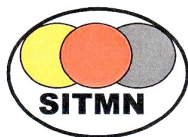
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy w Katowicach w dniu 30 listopada 2004 r.

Do wspólnoty członków zwyczajnych Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych-NOT SITMN zostało przyjęte 21 czerwca 2006 r., jako 37 stowarzyszenie.

SITMN, które powstało z przekształcenia Oddziału Metali Nieżelaznych Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego w Polsce (SITPH) - posiada 50 letnią tradycję. Za początek istnienia i działania zorganizowanego ruchu branż przemysłu górniczego i hutniczego uważa się 1892 rok, gdyż, na pierwszym Zjeździe polskich absolwentów Akademii Górniczej w austriackim mieście Loeben, powołano do życia organizację „zrzeszającą polskich inżynierów i techników górniczych i hutniczych”.

W ramach w/w Organizacji w 1894 r. w Krakowie, na spotkaniu polskich wychowanków zagranicznych uczelni, powstała organizacja pod nazwą „Delegacja”. Zrzeszała ona delegatów z różnych regionów kraju i zagranicy. Organizacja ta liczyła tylko 50 osób. Odegrała jednak dużą rolę w rozwoju Stowarzyszenia Górniczo – Hutniczego i polskiej nauki.

Między innymi w 1912 r. na specjalnym zebraniu „Delegacji”, opracowano tzw. „Memoriał” w sprawie budowy Akademii Górniczej w Krakowie, który przedstawiono władzom Zaboru Austriackiemu i po licznych interwencjach uzyskano zgodę na budowę Uczelni – Akademii Górniczej w Krakowie. Miasto Kraków przekazało na budowę 10 000 m kw. terenu i 200 000 koron, a miasto Lwów – dotację 100 000 koron. „Delegacja” podjęła też starania, aby przyszłemu

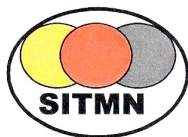
Rektorowi Akademii Górniczej w Krakowie przyznano w galicyjskim sejmie tzw. „miejsce wizyjne”, a dla Profesorów specjalne rządowe stypendia.

Budowa Uczelni napotykała na różne trudności ze strony władz zaboru. Dopiero odzyskanie niepodległości w 1918 roku przyspieszyło tempo budowy. W dniu 10 października 1919 roku, w obecności Naczelnika Państwa – Józefa Piłsudskiego, odbyło się uroczyste rozpoczęcie zajęć na Akademii Górniczej w Krakowie (dzisiejsza Akademia Górniczo Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie).

W latach międzywojennych 1918 – 1939 r. wielu pracowników tej uczelni czynnie uczestniczyło w pracach Stowarzyszenia Techników Polskich – Górników i Hutników.

Pierwszy Zjazd Górników i Techników Polskich odbył się w Krakowie w dniach 4-7 października 1906 r. Uczestniczyło w nim 270 osób, w tym z terenu Galicji 178, Królestwa Polskiego 66, Rosji 7, Śląska i Moraw 10, Bukowiny 2, Austrii 6 i z Poznania 1. Doniosłym wydarzeniem w życiu Stowarzyszeniowym był trzeci, a pierwszy w niepodległej Polsce zjazd Górników i Hutników Polskich, który odbył się 15-17 października 1922 r. w Katowicach, na którym zaproponowano wyodrębnienie w ramach Stowarzyszenia Sekcji Hutniczej.

W dniu 11 lutego 1930 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Prezydium wyłonionej Sekcji Hutniczej, którą podzielono na 7 grup branżowych: wielkie piece, stalownia, walcownia, maszyny hutnicze, gospodarka ruchem, metaloznawstwo, oraz inne (poza żelazem) metale. W tej ostatniej grupie należy upatrywać związki powstania przyszłego Oddziału Hutnictwa Metali Nieżelaznych SITPH, a następnie Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych w Polsce. Na pierwszym Zjeździe Sekcji Hutniczej 7 grudnia 1930 r., w Katowicach, zatwierdzono Statut Stowarzyszenia Hutników Polskich z siedzibą w Katowicach. Na Prezesa wybrano Prof. Jana Czochralskiego. Organizacja zrzeszała 148 osób. Ostatnie zebranie i Doroczny Zjazd Stowarzyszenia Hutników Polskich przed

wybuchem II-giej wojny światowej, odbył się w Trzyńcu w dniach 27-30 maja 1939 r.

W latach II-giej wojny światowej, dużym skupiskiem polskiej inteligencji technicznej była wielka Brytania, gdzie we wrześniu 1940 r. powołano do życia „Stowarzyszenie Techników Polskich” z siedzibą w Londynie. Prezesem Stowarzyszenia został wybrany Feliks Olszak, wybitny metalurg i profesor, późniejszy Rektor Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie.

Za początek ruchu Stowarzyszeniowego Hutników po II-giej wojnie światowej, należy uznać zebranie organizacyjne Związku Inżynierów Przemysłu Hutniczego (ZIPH - nazwa tymczasowa), które odbyło się w dniu 26 października 1945 r. w Katowicach.

10.05.1946 r. – to data I-go Zjazdu Delegatów SITPH. Na Prezesa Stowarzyszenia wybrano A. Zalewskiego, a na wiceprezesa, prof. Aleksandra Krukowskiego (AGH-Kraków - wybitny naukowiec z dziedziny teorii procesów metalurgicznych).

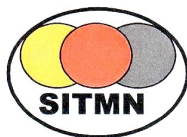
W latach 1947 – 1950 prezesem Stowarzyszenia był Prof. Feliks Olszak (późniejszy rektor AGH w Krakowie).

W latach 1946 do 1954 w ramach SITPH wyłoniono 14 Oddziałów Przedsiębiorstw Metali Nieżelaznych.

20 marca 1954 r. odbyło się zebranie delegatów z w/w Oddziałów, na którym powołano Oddział Hutnictwa Metali Nieżelaznych SITPH

Funkcje Przewodniczących-Prezesów Oddziału SITPH pełnili:

- 1954-1964 Zygmunt Sojecki
- 1964-1968 Marian Prażmowski
- 1968-1971 Franciszek Franik
- 1971-1976 Lechosław Wylon
- 1976-1983 Adam Leśniak
- od października 1983 – Józef Zbigniew Szymański

- od kwietnia 2009 – Zbigniew Śmieszek

Z przedstawionych danych wynika, że Oddział Metali Nieżelaznych funkcjonował w strukturach SITPH 50 lat. Są to bezcenne karty historii, tworzonej przez wybitnych inżynierów, naukowców, społeczników i w dużym stopniu fanatyków oddanych dla przemysłu metali nieżelaznych i Stowarzyszenia.

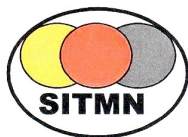
Obecny potencjał przemysłu metali nieżelaznych w Polsce, który w wielu dziedzinach dorównuje, lub nawet przewyższa standardy światowe, należy zawdzięczać wiedzy, umiejętnościom i pełnej poświęcenia pracy kadry zrzeszonej w OMN-SITPH, w tym naukowców z różnych obszarów wiedzy.

W dorobku działalności Oddziału Metali Nieżelaznych SITPH istnieje szereg cennych dokonań dobrze rokujących dla Przemysłu Metali Nieżelaznych, jak też dla życia Stowarzyszeniowego.

Jedną z cennych form działalności to inicjatywa z 1955 r. (Zygmunta Sojeckiego) organizowania tzw. Kwartalnych Konferencji Naukowo – Technicznych. Mają one odmienny charakter od powszechnie organizowanych konferencji. Organizowane są głównie dla uczczenia jubileuszy istnienia poszczególnych przedsiębiorstw metali nieżelaznych, jak też dorobku wybitnych działaczy (menadżerów) z przemysłu i polskiej nauki. Gospodarzami są: zarządy przedsiębiorstw oraz Koła OMN-SITPH. Konferencje mają charakter integrujący kadry całego przemysłu.

SITMN, za pośrednictwem wydawnictwa SIGMA-NOT, wydaje na użytek branży metali nieżelaznych czasopismo naukowo-techniczne „Rudy i Metale Nieżelazne Recykling”. Czasopismo to, według obowiązującej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego kategoryzacji (walory naukowe), posiada bardzo wysoką 6-cio punktową ocenę.

Od 1991 r., z inicjatywy Stowarzyszenia (Prezesa J. Zb. Szymańskiego) powołano przy OMN-SITPH, Klub Menadżera Przemysłu Metali Nieżelaznych, który

zrzesza wszystkich prezesów (dyrektorów) przedsiębiorstw metali nieżelaznych i firm współpracujących.

Klub odegrał ważną rolę w prawidłowym przebiegu procesów prywatyzacyjnych, restrukturyzacyjnych, z zakresu uregulowań prawnych ochrony środowiska, jak też konsolidacji branży metali nieżelaznych w Polsce.

To tej działalności, w dużej mierze, należy zawdzięczać fakt, że przemysł metali nieżelaznych, jako nieliczny w Polsce, został w miarę poprawnie sprywatyzowany, skonsolidowany i pozostaje w całości w rękach polskiego kapitału.

Z inicjatywy Stowarzyszenia i Klubu Menadżera – w 1995 r. powołano Izbę Gospodarczą Metali Nieżelaznych, obecnie Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu.

Powołane 30 listopada 2004r. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych jest, więc zgodnie z zapisem Statutu kontynuatorem tradycji i dorobku wszystkich poprzednich form organizacyjnych ruchu Stowarzyszenia Hutników Polskich, w tym SITPH.

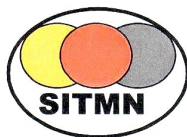
SITMN – zrzesza około 1500 osób, w tym wybitnych specjalistów, ekspertów, menadżerów oraz naukowców z różnych obszarów nauki, szczególnie inżynierii produkcji, metalurgii, przetwórstwa metali nieżelaznych i innych.

Pierwszy Zjazd Delegatów, w połączeniu z 155 Kwartalną Konferencją Naukowo-Techniczną, odbył się 26 kwietnia 2005 r. w Ustroniu.

Konferencja ta poświęcona była Jubileuszowi 50-lecia Oddziału Metali Nieżelaznych SITPH.

Uroczystym akcentem tej konferencji był Jubileusz 50-lecia pracy zawodowej i społecznej Prezesa dra inż. Józefa Zbigniewa Szymańskiego, pełniącego od 1983 r. funkcję Prezesa Oddziału Metali Nieżelaznych SITPH.

Na kadencję w latach 2005-2009 r. wybrany został dotychczasowy Prezes Oddziału Józef Zbigniew Szymański.

W dniach 24-25.04.2009 r. w Wiśle odbył się II-gi Zjazd Delegatów SITMN, podczas którego został wybrany nowy Zarząd Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych na lata 2009-2012. Prezesem SITMN został wybrany dyrektor Instytutu Metali Nieżelaznych - prof. dr inż. Zbigniew Śmieszek.

W dniach 12-13.04. 2013r w Ustroniu odbyło się III Zebranie Delegatów SITMN. Ponownie wybrano na Prezesa SITMN prof. Śmieszka.

Skład obecnego Zarządu Głównego SITMN:

1. Zbigniew Śmieszek - Prezes SITMN
2. Waław Muzykiewicz - Wiceprezes
3. Tadeusz Baj – Wiceprezes, Skarbnik
4. Zbigniew Gostyński - Wiceprezes
5. Jolanta Łasicka - Sekretarz
6. Jan Sendal - Członek Zarządu
7. Leszek Stencel - Członek Zarządu
8. Jan Ziaja - Członek Zarządu
9. Krzysztof Siekierski - Członek Zarządu
10. Jerzy Stangret – Członek Zarządu

Główna Komisja Rewizyjna:

1. Beata Cwolek - Przewodnicząca
2. Danuta Góra
3. Jan Wolny
4. Halina Jędrasz
5. Barbara Juszczyk